

Hagar & Sara: twee verbonden

21 januari 2018
Urk

Galaten 4

²¹ Zeg mij, die onder de wet willen zijn:
luisteren jullie niet naar de wet?

*besnijdenis promoten (5:2; 6:12)
onderhouden alle Joodse hoogtijden (4:10)
de natiën judaïseren (2:14)*

ΛΕΓΕΤΕ	ΜΟΙ	ΟΙ	ΥΠΟ	ΝΟΜΟΝ	ΘΕΛΟΝΤΕΣ	ΕΙΝΑΙ
zegt!	mij	degenen	onder	wet	willende	-zijn
Zegt	mij	gij, die	onder	de wet	wilt	staan

Galaten 4

²¹ Zeg mij, die onder *de* wet willen zijn:
luisteren jullie niet naar de wet?

"de wet" >

Hebreeuws (torah) = onderwijzing

TON	NOMON	OYK	AKOYETE
de	wet	niet	!jullie-luisteren
naar de	wet	niet	luistert gij

Galaten 4

²² Want er staat geschreven
dat Abraham twee zonen had:
één van het dienstmeisje
en één vanuit de vrije vrouw.

*de predikers in Galatië beroemde zich
er op kinderen van Abraham te zijn...*

ΓΕΓΡΑΠΤΑΙ	ΓΑΡ	ΟΤΙ	ΑΒΡΑΑΜ	ΔΥΟ	ΥΙΟΥΣ	ΕΧΕΝ
'het-is-geschreven'	want	dat	Abraham	twee	zonen	hij-had
Er staat... ..geschreven	immers	dat	Abraham	twee	zonen	had

Galaten 4

22 Want er staat geschreven
dat Abraham twee zonen had:
één van het dienstmeisje
en één vanuit de vrije vrouw.

uit Egypte -type van slavernij
Gen.12:6; 21:9,21

ΕΝΑ	ΕΚ	ΤΗΣ	ΠΑΙΔΙΚΗΣ	ΚΑΙ	ΕΝΑ	ΕΚ	ΤΗΣ	ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ
één	van-uit	het	dienstmeisje	en	één	van-uit	de	vrije-vrouw
één	bij	de	slavin	en	één	bij	de	vrije

Galaten 4

²³ Maar die vanuit het dienstmeisje
is naar *het vlees* verwekt,
maar die uit de vrije *vrouw* door belofte.

zie Genesis 16 >

ΑΛΛ	Ο	ΜΕΝ	ΕΚ	ΤΗΣ	ΠΑΙΔΙΚΗΣ	ΚΑΤΑ	ΣΑΡΚΑ
maar	degene	inderdaad	van-uit	het	dienstmeisje	in-overeenstemming-met	vlees
Maar	die	–	van	de	slavin	naar	het vlees

ΓΕΓΕΝΗΤΑΙ	Ο	ΔΕ	ΕΚ	ΤΗΣ	ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ	ΔΙ	ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΣ
(hij)-is-verwekt	degene	echter	van-uit	de	vrije-vrouw	door	belofte
was... ..verwekt	die	doch	van	de	vrije	door	de belofte

Genesis 16

¹ Sarai nu, de vrouw van Abram, schonk hem geen kinderen, en zij had een Egyptische slavin, wier naam was Hagar.

² En Sarai zeide tot Abram: Zie toch, JAHWEH heeft mij niet vergund te baren; ga toch tot mijn slavin; misschien zal ik uit haar gebouwd worden. En Abram luisterde naar Sarai.

Galaten 4

23 Maar die vanuit het dienstmeisje
is naar *het* vlees verwekt,
maar die uit de vrije *vrouw* door belofte.

zie Genesis 17 >

ΑΛΛ	Ο	ΜΕΝ	ΕΚ	ΤΗΣ	ΠΑΙΔΙΚΗΣ	ΚΑΤΑ	ΣΑΡΚΑ
maar	degene	inderdaad	van-uit	het	dienstmeisje	in-overeenstemming-met	vlees
Maar	die	–	van	de	slavin	naar	het vlees

ΓΕΓΕΝΗΤΑΙ	Ο	ΔΕ	ΕΚ	ΤΗΣ	ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ	ΔΙ	ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΣ
'(hij)-is-verwekt'	degene	echter	van-uit	de	vrije-vrouw	door	belofte
was... ..verwekt	die	doch	van	de	vrije	door	de belofte

Genesis 17

¹⁷ Toen wierp Abraham zich op zijn aangezicht, lachte en zeide bij zichzelf:

Zal dan aan een honderdjarige een kind geboren worden, en zal Sara, een negentigjarige, baren?

¹⁸ En Abraham zeide tot God:

Och, mocht Ismael voor uw aangezicht leven!

¹⁹ Maar God zeide: Neen,

maar uw vrouw Sara zal u een zoon baren, en gij zult hem Isaak noemen,

en Ik zal mijn verbond met hem oprichten tot een eeuwig verbond, voor zijn nageslacht.

Galaten 4

²⁴ Deze dingen zijn zinnebeeldig,
want dit zijn twee verbonden.
Eén van de berg Sinaï die tot slavernij baart.
Dat is Hagar.

Gr. ALLEGOREO > allegorie

ALLE = anders

GOREO (>agora) = openbaar spreken

allegorie = anders gezegd

> zinnebeeldig, metafoor

NBG51: "een diepere zin"

SV: "een andere beduiding hebben"

ΑΤΙΝΑ ΕΣΤΙΝ ΑΛΛΗΓΟΡΟΥΜΕΝΑ
welke^e |(het)-is |in-beeldspraak-sprekende~
Dit... ..iets is waarin een diepere zin ligt

Galaten 4

²⁴ Deze dingen zijn zinnebeeldig,
want dit zijn twee verbonden.

Eén van de berg Sinaï die tot slavernij baart.
Dat is Hagar.

NBG51: ~~bedelingen~~

ΓΑΡ ΕΙΣΙΝ ΔΥΟ ΔΙΑΘΗΚΑΙ
want ¹(zij)-zijn twee verbonden
Want zijn twee bedelingen

Galaten 4

24 Deze dingen zijn zinnebeeldig,
want dit zijn twee verbonden.

Eén van de berg Sinai die tot slavernij baart.
Dat is Hagar.

Exodus 19:8

*En het gehele volk antwoordde eenparig:
Alles wat JAHWEH gesproken heeft,
zullen WIJ doen.*

ΜΙΑ	ΜΕΝ	ΑΠΟ	ΟΡΟΥΣ	ΣΙΝΑ	ΕΙΣ	ΔΟΥΛΕΙΑΝ	ΓΕΝΝΩΣΑ
één	inderdaad	van-af	berg	Sinaï	tot-in	slavernij	barende
de ene	_	van	de berg	Sinai	die	slaven	baart

ΗΤΙΣ	ΕΣΤΙΝ	ΑΓΑΡ
die ^e	(zij)-is	Hagar
dit	is	Hagar

Galaten 4

²⁵ Hagar nu is de berg Sinaï in Arabië.

Het staat op één lijn met het huidige Jeruzalem, want dat is in slavernij met haar kinderen.

de locatie waar ook Paulus na zijn roeping naar toe was gegaan (1:17!)

anders dan gewoonlijk aangewezen...

ΤΟ	ΔΕ	ΑΓΑΡ	ΣΙΝΑ	ΟΡΟΣ	ΕΣΤΙΝ	ΕΝ	ΤΗ	ΑΡΑΒΙΑ
het	echter	Hagar	Sinaï	berg	(het)-is	in	het	Arabië
Het... ..woord	_	Hagar	Sinai	de berg	betekent	in	_	Arabië

traditioneel
aangewezen plaats

Galaten 4

²⁵ Hagar nu is de berg Sinaï in Arabië.
Het staat op één lijn met het huidige Jeruzalem,
want dat is in slavernij met haar kinderen.

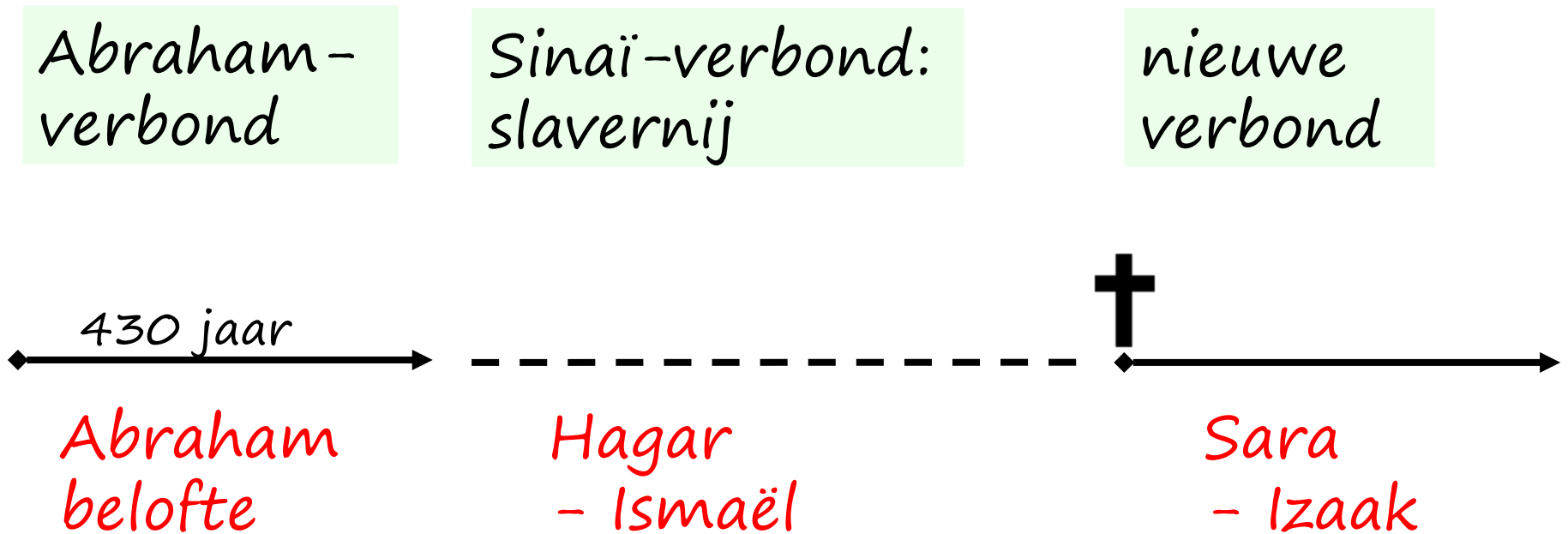
zie overeenkomsten >

CYCTOIXEI	ΔΕ	ΤΗ	ΝΥΝ	ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ
het-staat-op-één-lijn	echter	met-het	huidige	Jeruzalem
Het staat op één lijn	_	met het	tegenwoordige	Jeruzalem

ΔΟΥΛΕΥΕΙ	ΓΑΡ	ΜΕΤΑ	ΤΩΝ	ΤΕΚΝΩΝ	ΑΥΤΗΣ
zij-is-in-slavernij	want	met	de	kinderen	van-haar
dat is... ..in slavernij	want	met	_	kinderen	zijn

Hagar = Sinai

- werd moeder na de belofte aan Abram
- ... maar vóór het beloofde zaad
- "naar het vlees" - een menselijke constructie
- vervolgde "de zoon van de belofte"

Galaten 4

²⁶ Maar het opwaartse Jeruzalem is vrij en dat is onze moeder.

ANOO = opwaarts, omhoog

vergl. Joh.11:41

En Jezus sloeg de ogen opwaarts en zei...

de tegenstelling is:

Jeruzalem nu (:25) & het opwaarts (gerichte) Jeruzalem

H	ΔΕ	ΑΝΩ	ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ	ΕΛΕΥΘΕΡΑ	ΕΣΤΙΝ
het	echter	omhoog	Jeruzalem	vrij	(zij)-is
het	Maar	hemelse	Jeruzalem	vrij	is

ΗΤΙΣ	ΕΣΤΙΝ	ΜΗΤΗΡ	ΗΜΩΝ
die ^e	(zij)-is	moeder	van-ons
en dat	is	moeder	onze

Galaten 4

²⁶ Maar het opwaartse Jeruzalem is vrij
en dat is onze moeder.

= de vrije vrouw = Sara
niet Hagar, maar Sara is onze moeder

H	ΔΕ	ΑΝΩ	ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ	ΕΛΕΥΘΕΡΑ	ΕΣΤΙΝ
het	echter	omhoog	Jeruzalem	vrij	(zij)-is
het	Maar	hemelse	Jeruzalem	vrij	is

ΗΤΙΣ	ΕΣΤΙΝ	ΜΗΤΗΡ	ΗΜΩΝ
die ^e	(zij)-is	moeder	van-ons
en dat	is	moeder	onze

Galaten 4

27 Want er staat geschreven:

wees blij, onvruchtbare,
die niet voortbrengt.

Barst uit en roep om hulp,
jij die geen barensweeën hebt...

nl. in Jesaja 54:1 e.v.

over het toekomstig herstelde Jeruzalem

ΓΕΓΡΑΠΤΑΙ

'het-is-geschreven'
er staat geschreven

ΓΑΡ

want
Want

ΕΥΦΡΑΝΘΗΤΙ

'wees-blij !
Verheug u

ΣΤΕΙΡΑ

steriele !
gij onvruchtbare

Η

degene
die

ΟΥ ΤΙΚΤΟΥΣΑ

niet
niet baart

'voortbrengende

Galaten 4

27 Want er staat geschreven:
wees blij, onvruchtbare,
die niet voortbrengt.
Barst uit en roep,
jij die geen barensweeën hebt...

*hier: Sara
type van Israël dat alsnog vrucht zal dragen*

ΓΕΓΡΑΠΤΑΙ

'het-is-geschreven'
er staat geschreven

ΓΑΡ

want
Want

ΕΥΦΡΑΝΘΗΤΙ

'wees-blij !
Verheug u

ΣΤΕΙΡΑ

steriele !
gij onvruchtbare

Η

degene
die

ΟΥ ΤΙΚΤΟΥΣΑ

niet
niet baart

'voortbrengende

Galaten 4

27 Want er staat geschreven:
wees blij, onvruchtbare,
die niet voortbrengt.

Barst uit en roep,
jij die geen barensweeën hebt...

= een kreet slaken
hier van vreugde en gejuich

PHZON	KAI	BOHCON	H	OYK	ΩΔΙΝΟΥΣΑ
-barst-uit !	en	-roep-om-hulp !	degene	niet	'barensweeën-hebbende
breek uit	en	roep	gij die... ..kent	geen	weeën

Galaten 4

27 ... Want vele zijn de kinderen van de eenzame, meer dan van haar die de man heeft.

profeteert Jesaja tot Israël dat in een huwelijksrelatie (oude verbond) met God stond

ΟΤΙ	ΠΟΛΛΑ	ΤΑ	ΤΕΚΝΑ	ΤΗΣ	ΕΡΗΜΟΥ
dat	vele	de	kinderen	van-de	eenzame
want	talrijker zijn	de	kinderen	der	eenzame

ΜΑΛΛΟΝ	Η	ΤΗΣ	ΕΧΟΥΣΗΣ	ΤΟΝ	ΑΝΔΡΑ
veeleer	dan	van-degene	'hebbende	de	man
-	dan	van haar, die	heeft	een	man

Galaten 4

²⁸ Jullie nu broeders,
zijn evenals Izaäk,
kinderen van *de* belofte.

= deel uitmakend van het beloofde zaad
van Abraham (=Christus)

ΥΜΕΙΣ	ΔΕ	ΑΔΕΛΦΟΙ
jullie	echter	broeders !
gij	En	broeders

ΚΑΤΑ	ΙΣΑΑΚ	ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΣ	ΤΕΚΝΑ	ΕΣΤΕ
in-overeenstemming-met	Isaäk	van-belofte	kinderen	jullie-zijn
evenals	Isaak	der belofte	kinderen	zijt

Galaten 4

²⁹ Maar net zoals destijds
hij die naar *het* vlees verwekt wordt,
hem die naar *de* geest *verwekt was* vervolgde,
zo ook nu.

Gen.21:9: spotte

ΑΛΛ	ΩΣΠΕΡ	ΤΟΤΕ	Ο	ΚΑΤΑ	ΣΑΡΚΑ	ΓΕΝΝΗΘΕΙΣ
maar	net-zoals	destijds	degene	in-overeenstemming-met	vlees	verwekt-wordende
Maar	zoals	destijds	hij, die	naar	het vlees	verwekt was

ΕΔΙΩΚΕΝ	ΤΟΝ	ΚΑΤΑ	ΠΝΕΥΜΑ
-(hij)-vervolgde	degene	in-overeenstemming-met	geest
vervolgde	hem, die... ..verwekt was	naar	de geest

Galaten 4

29 Maar net zoals destijds
hij die naar *het* vlees verwekt wordt,
hem die naar *de* geest *verwekt* was vervolgd,
zo ook nu.

zoals Paulus zijn hele leven ondervond

ΟΥΤΩC ΚΑΙ ΝΥΝ

zó ook nu

zo ook nu

Galaten 4

³⁰ Maar wat zegt de Schrift?

Drijf uit het dienstmeisje en haar zoon,
want de zoon van het dienstmeisje
zal absoluut geen lotbezit ontvangen
met de zoon van de vrije *vrouw*.

ΑΛΛΑ ΤΙ ΛΕΓΕΙ Η ΓΡΑΦΗ

maar wat? ¹(zij)-zegt de Schrift

Maar wat zegt het schriftwoord

Galaten 4

³⁰ Maar wat zegt de Schrift?

Drijf uit het dienstmeisje en haar zoon,
want de zoon van het dienstmeisje
zal absoluut geen lotbezit ontvangen
met de zoon van de vrije *vrouw*.

> verwijder het zuurdeeg van 'judaiseerders'

ΕΚΒΑΛΕ	ΤΗΝ	ΠΑΙΔΙΚΗΝ	ΚΑΙ	ΤΟΝ	ΥΙΟΝ	ΑΥΤΗΣ
'werp-uit !	het	dienstmeisje	en	de	zoon	van-haar
Zend... ..weg	de	slavin	met	_	zoon	haar

Galaten 4

³⁰ Maar wat zegt de Schrift?

Drijf uit het dienstmeisje en haar zoon,
want de zoon van het dienstmeisje
zal absoluut geen lotbezit ontvangen
met de zoon van de vrije *vrouw*.

ΟΥ	ΓΑΡ	ΜΗ	ΚΛΗΡΟΝΟΜΗΣΕΙ	Ο	ΥΙΟΣ
niet	want	toch-niet	(hij)-zal-een-lot-bezit-ontvangen	de	zoon
^(1/2) in geen geval	want	^(2/2)	zal... ..erven	de	zoon

ΤΗΣ	ΠΑΙΔΙΚΗΣ	ΜΕΤΑ	ΤΟΥ	ΥΙΟΥ	ΤΗΣ	ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ
van-het	dienstmeisje	met	de	zoon	van-de	vrije-vrouw
der	slavin	met	de	zoon	der	vrije

Galaten 4

³¹ Daarom broeders,
wij zijn geen kinderen van een dienstmeisje
maar van de vrije *vrouw*.

ΔΙΟ	ΑΔΕΛΦΟΙ	ΟΥΚ	ΕΣΜΕΝ	ΠΑΙΔΙΣΚΗΣ	ΤΕΚΝΑ
daarom	broeders!	niet	wij-zijn	van-dienstmeisje	kinderen
Daarom	broeders	geen	zijn wij	ener slavin	kinderen

ΑΛΛΑ	ΤΗΣ	ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ
maar	van-de	vrije-vrouw
maar	van de	vrije

Galaten 5

¹ Voor vrijheid maakt Christus vrij.
Staat dan vast
en wordt niet weer
met een juk van slavernij vastgezet.

ΤΗ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ		ΗΜΑΣ	ΧΡΙΣΤΟΣ	ΗΛΕΥΘΕΡΩΣΕΝ
<i>in-de</i>	<i>vrijheid</i>		<i>ons</i>	<i>Christus</i>	<i>-(hij)-maakt-vrij</i>
Opdat	wij	waarlijk	vrij	zouden	zijn
	ons		Christus	heeft...	...vrijgemaakt

ΣΤΗΚΕΤΕ	ΟΥΝ	ΚΑΙ	ΜΗ	ΠΑΛΙΝ	ΖΥΓΩ	ΔΟΥΛΕΙΑΣ	ΕΝΕΧΕCΘΕ
<i>!staat-vast !</i>	<i>dan</i>	<i>en</i>	<i>toch-niet</i>	<i>weer</i>	<i>metjuk</i>	<i>van-slavernij</i>	<i>!wordt-vastgezet~ !</i>
Houdt...	...stand	dus	en	niet	weder	^(1/2) een slavenjuk	^(2/2) laat u... ...opleggen